

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberti Tvrneri Viri Doctissimi Professoris In Academia
Ingolstadiensi Orationvm. Volvmen ...**

Turner, Robert

Coloniae Agrippinae, 1625

2. De S. VVenceslao Patrono Bohemiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69519](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69519)

ORATIO II. DE SANCTO VVENCESLAO
*Patrono Boëmiæ à R. P. Edmundo
 Campiano Pragæ in collegio Socie-
 tatis Iesu, in promotione
 Studiorum ha-
 bita.*

Quantum Academiae nostræ cum solenni lætitiâ dignitatem initia mensis Octobris adferant: studiorum auspicijs, virtutum præmijs, tali consensu decorata (præstantissimi auditores) non modò voces multorum quas frequenter inaudio, sed etiam hi vultus & oculi quos inspicio plenissimè contestantur. Quis enim non intelligat eo die maiestatem quandam rebus adesse literarijs? quo die & ingenia florentissima veris laudibus excitantur; & artes optimæ debitis honoribus nutriuntur; & suavisissimi labores anniuersatio ritu repetuntur; & hæc omnia præsentibus, fauentibus vobis illustrantur. Sed tamen est quiddam profectò maius atque diuinius in isto tempore, quod Academicam istam celebritatem, quod nostros omnium conatus, hodie congressusque nobilitat, cuius neque ignari, neque immemores debemus esse, nisi vel rudes in hac repub. vel turpes in officio videri volumus: rudes, si negotium hodiernum in sacratissimas D. Principis ac Martyris VVenceslai ferias incidere nesciremus: turpes, si cum ex hoc loco varia quotannis audiantur, non etiam quandoque Patronum Boëmiæ singularem panegyricè saltem coleremus. Itaq; delatū hoc mihi mandatumque iustissimæ laudationis argumentum suscepi, fateor, (auditores) non minus
 m equidem

equidem libenter quam nunc sustinere confidetur.
 Nam licet ego sim is quem rei moles premit & mag-
 rudo; tamen is est Venceslaus qui vel oneri succu-
 bentem facillimè subleuabit: non enim aliquis
 è vetustis illis, & priscis Græcorum, aut Roman-
 rum, aut Barbarorum strenuis ducibus vel Impera-
 ribus præferam; quorum gloriam falsis virtutibus
 adumbratam mors horribilis & funesta possidet
 quique buccinatoribus nihil quicquam (ut leuissimè
 loquar) gratificantur suis: Sed eum cuius admirabilem
 vitam fælix æternitas intuetur: eum qui suis clientibus
 immortalia confert beneficia: eum qui hæc rectè
 hanc coronam literatam, ipse quoque iuuenis
 & pius & doctus & diligens, nunc de cælesti palatio
 triumphans contemplatur, eum qui nos audientes
 me dicentem excitat & confirmat: eum cuius præ-
 sentia nullæ gentes, nullæ linguæ, nullius vnquam
 turnitas temporis conticescet. Ingreddiar igitur in
 stantem causam & fœcundam, cœlo teraque
 dentibus, auditores, & ne multiplici dissipatur
 ria aut prolixus fiam, certos mihi terminos can-
 que circumdabo, quibus ea complectar non quæ
 possunt omnia, sed quæ præteriri nullo modo possunt.

Triplex in vita sanctissimi Venceslai rerum
 starum varietas & vicissitudo apparuit temporibus
 quorum primum difficile ac turbulentum; secundum
 tranquillum & honorarium; tertium, palmatum
 triumphale fuit: Quibus in singulis memorabile
 tutis decus ac inflammata lumen charitatis emittit.
 Etenim à prima pueritia cum orbatus VVratibor-
 tre, Duce Boëmorum potentissimo, Drahomira
 tris debilitari potuisset illecebris, magno tamen
 infracto animo fidem professus Christianam, et
 Ludmillam potius innocentissimam famina, quam Ethel-
 cam matrem & sacrilegam atatulam oblectabat.
 Accessit Pauli sacerdotis venerabilis viri præ-

*S. Ven-
 ceslai
 pueritia
 que
 qualis.*

& grauis institutio; quam beatus puer sic infuserat, ut
 foelicissimam illam terram verè posses agnoscere, in
 quam spiritalis agricola purissimum semen iniecerit.
 Et hoc quidem minus mihi mirum videretur, si rebus
 ad voluntatem fluentibus, ipse virilibus annis ma-
 rior, hominum fortuna conspirantem, & florentem
 gratia tam sedulus obseruasset; sed quod puer in illis
 procellis, & fluctibus tempestatum, quibus pauculi, &
 miseri Christiani tunc affligebantur, disciplinam se-
 niculi preceptoris tot aulicorum & procerum corrup-
 telis anteposuit, is profecto declarauit, & quam sapi-
 dè gustaret Euangelium, & quam sincere vitam in-
 formaret, & quanto fortius paradysam quàm Boemiã,
 illius regni spacia, quàm hasce terrarum angustias mente
 conciperet. Hunc ergo presbyterum audiebat, huius
 monita concoquebat, huic sacrificanti ministrabat,
 huic animam expandebat, in hunc se totum repon-
 bat. Caterum dum hæc ille apud auiam primùm,
 mox Budeci degens in literis meditabatur: interea ma-
 ter Drahomira foedissimum dæmonis mancipium
 quæ impubere filio principatum inuaserat, oblita vi-
 ri, oblita modestiæ muliebris, superstitionibus, & ido-
 lis ebria Pragæ defæuit in Christianos, exiit opibus
 & honore, bona proscribit, afflicta carcere, damnat
 exilio, mactat supplicijs, scholis & concionibus inter-
 dicit, inuolat in sacra cultus & ceremonias nostras ab-
 rogat, quæ & audacia Deum, adeoque furentior do-
 micilijs ipsis Diuorum B. Virginis pro curia, & in ar-
 ce D. Georgij quæ sola propemodum hic extabant, fe-
 rum & immane molitur incendium: nõ minus infesta
 sacrificio missæ quam nostro sæculo Martinus Luthe-
 rus fuit; quem infamiæ causa nomino. Nulli iam Chri-
 stiano tutus in hac vrbe locus supererat, non forum,
 plenum sicarijs: non prætorium, carnificina Drahomi-
 ræ, non templa, ferro flammaque violata, non priua-
 ta domus insidijs exposita & dominorum sanguine

*Impubere
 adhuc
 S. VVences-
 lao
 mater
 principa-
 tum inua-
 sit, de
 eiusque
 nefanda
 factione.*

redundantes. Quoties in senatu per calumniam, quoties in platea per vim, quoties in suis aedibus, quoties in ipsis lectulis necabantur? Quibus in conflictibus si quis fortè fidelium quemquam ex hac pestifera factione prodidisset, continuo decem inermes & parati in iudicium arrepti, vnius interitum velut inferiæ compefabant. Sed quid ego decem numero, cū turmatim lapsissimè vna etiam nocte dum Christiani pace pacè quiescerent, plusquam trecenti semisomnes in cubilis obtruncarentur? Agnosce Praga Tragoedias tuas agnosce vindicem libertatis tuæ: hic nisi clementissimus Deus egregium adolescentem ex ipso ludo literario ad te liberandam euocasset, illamne deinceps patriam aut vlla religionis vestigia tenuisses? Accitus igitur Venceslaus vt amicis, vt patriæ, vt fidei succurrere laboranti, consilia cum Ludmilla & cum optimis quibusque contulit. Quid faciat? eam matrem quam illam cunq̃ue matrem tamen oppugnabit. Non tam amabit Tyrannidem, prodet innocentes, Christum miseret. Vicerunt piorum lachrymæ, bonitas causæ, periculi magnitudo: iuit & laborantis Ecclesiæ tristitiam calamitatem non terrore belli, sed auctoritate nominis attenuauit: aduentu præsidioque sustulit & sepeliit. At quò tandem spiritu? Non ille dissimulater, languidè pedetentim, sed apertè, serio, fortiter, à mosè, Dei causam & salutem æternam ciuium tuendam existimauit. Magna res est anima, præsertim hominis Christiani; magna dignitas, magna redemptio, magna expectatio: hic nisi quispiam vel materiam suam, vel necessarios suos, vel patrimonium suum vel iacturam; non dico, vnius vr̃bis sed totius orbis comminabit. Pereant omnes omnium fortunæ, valeant regna, terra dehiscat, cœli machina dissoluatur potius quam vel vna anima præcipitetur ad inferos: præcipitetur dixi & imo, quam vel momentum temporis vnius flagitij turpitudinem prolabatur. Itaque sanctissimus

*Pessum
iussit
Pragani
S. VVenceslaus
sustentasset.*

simus adolescens, cum non nesciret quibus contumelijs, confœderationibus, iniurijs potentium virorum infanæque multitudinis, caput suum obiectaret, qui vexillum Christi non iam in latebris sed in luce Reip. defixurus erat cum in profitenda fide periculum & odium præsentiret; in tollendo pestem & perniciem animarum, omnia maluit adire formidolosa & aspera, quàm tergiuersando, & assentando naufragia pietatis augere, nequitia; cupiditatis alere. Ergo in conuentu publico freudentibus inimicis malitiaque tabescentibus illius se Christi discipulum publicauit, cuius illi crucem contemnerent, gloriam obscurarent, sacra perfumdarent, cultores maledictis & iniquitate proscinderent: Matrem verò præsentem & diruptam inuidia protinus exauctorauit imperio; rem Christianam velle se opibus, assiduitate: consilio, potentia, cunctis viribus amplificare professus est. Inter hæc initia grandis ei luctus & insperatus generosam mentem percussit. Nam Ludmillam Drahomira, nurus socrum, venefica, mulier religiosam & velatam viduam, sociam eorum consiliorum quibus Venceslaus alumnus auia Christum propugnauerat; Hanc inquam, satellitibus immisis orantem & præstolantem fata sibi diuinitus indicata, curauit suffocari. Cum illa Spiritus sancti afflatu præmonita, instante iam martyrio, quicquid in cella, quicquid in horrejs, quicquid in loculis haberet id omne sua manu profudisset in pauperes; denique Paulo sacerdoti confessa labeculas suas, ab illo viaticum viæ percepisset, ac in eodem sacrario quo strangulata fuerat supplex pronoluta, horam exitus sui gemitibus & precibus munisset. Hoc facinus tam durum, multorum licet iudicio pœnas exquisitissimas postulareret, neque vllum naturæ vinculum tali portento seruandum videretur; tamen reueritus umbram ipsam materni nominis Venceslaus, non quid illa, sed quid se dignum esset cogitauit, vbique temperans

*D. Venceslaus
adolescens
freudentibus
inimicis
Christi
discipulum
se
profite-
sur.*

*Ludmilla
D. Venceslai
aula in
sacrario
strangulata.*

*D. Venceslaus
ceslaus
quomodo
mortem
auia lux-
erit.*

*Regno
laudatis-
sime &
piè præ-
fuit.*

ab iracundia, cætera ab ultione coercuit. Mœrebat ille
tamen cum oculis Ludmillam requireret, non calum-
aniculæ, quæ cum trophæis euolauerat, sed ereptam
sibi commoditatem illius, cuius ad exemplum tam-
quam ad speculum se componebat, cuius præceptis
omni ætate iuuabatur, qua cum solebat vigilijs & in-
dia concertare, sed hoc desiderium insignis moderatio
& plenioris cuiusdam pietatis abundantia restrinxit.
præsertim cum beata Ludmilla iam etiam miraculis
inclaresceret, cui triennio post ad D. Gregorij testa-
mentum translata, nepos, auia feliciter & magnifice pro-
rentauit. O tam dissimili metallo effictam & in veritate
que partem satis nobilem Venceslai familiaris
auum patremque constantissimos in fide, matrem
obstinatissimam in perfidia, sanctam auiam & mar-
tiro coronatam, germanum fratrem turpificatum per
ricidio: docemur id quod res est, nullum perpetuum
& stabile, nisi virtutis decus existere, nullam conti-
nentionem sanguinis gloriosam quam scelera dehor-
stant, nullam odiosam quæ contagione pestis car-
nas. Hæsisse mihi diu videor in illis primorum tempo-
ratibus, Auditores, nunc placidissimum, & laudatis-
simum quæso cognoscite principatum. Sic enim pro-
fuit, ut nemo seruire possit laboriosius; sic seruare
nemo præesse queat magnificentius. Cum honorifica
licus ageretur pompam ducebat; cum sibi reddere
solitarius excubabat; Auro fulgidus, personam sustine-
bat; cilicio constrictus animam repurgabat: equis
vehiculis interdum portabatur; noctu ligna suis humeris
ris ad pauperum tuguria, comportabat: apparatus
gio sceptrum gestabat, nudatis pedibus obibat Eccle-
sias: idque cum Podiuagius famulus comes & confici-
itinerum secretorum præ niuibus & frigore conge-
tus & algidus ferre non valetet, in vestigijs Domini
iussus insistere, totus deinde concaluit miraculoque
prædidit quantum ducem sequeretur. Num quid ego

illa quotidiana commemorarem tam in hoc usitata, ut
 ubiuis omnium sermonibus decantentur? Eleemosynæ
 effusissimè, ieiunium, & preces coniungebantur suspi-
 rijs, fletibus, pernoctationibus. Et hæc familiaria. Illa
 magis illa contueor & suspicio quæ minimè speciosa,
 maximè fructuosa, condocerant animos rerum
 successibus insultantes, quæ frangunt impetum super-
 bia, dispellunt fumosas imagines vanitatum ho-
 minesque miseros & lubricos suæ vilitatis & mor-
 talitatis admonent, intrare ad hospitia languen-
 tium, adesse decumbentibus, prosequi sepultu-
 ras, laborantium incommoda, squallores, anhelitus,
 foetores perpeti, nullam nisi, peccati maculam, nullam
 saniem, nullas sordes, nullam sentinam horribilem &
 execrabilem iudicare. Hæc ille pietatis & humilitatis
 officia cum frequentaret, cum in opulentia terrena
 verissimam paupertatem coleret, cum in summa po-
 testate ad infima se dimitteret, cum ulcerosos & squa-
 lidos libentius quàm cincinnatos & calamistratos
 adspiceret, cum hilarior in facello quàm in folio cer-
 neretur, cum hostiæ manna suis ipse manibus intere-
 ret, ad sacrificia vinum exprimeret, Psalmos ad latus
 appenderet, sacerdotes & clericos haberet in pre-
 tio, ad omnium se pedes tantus princeps abijceret.
 Inuentus est non nemo (ut sunt isti filij tenebrarum
 hebetes & crassi) qui splendorem virtutis, ignavia
 nominibus obscuraret, & minus idoneis rebus ge-
 rendis diceret Venceslaum, cuius omnis & vox &
 sensus anhelabat cœlestia. Inflatior cæteris* Curime-
 nus Princeps Deislaus non dubitatit incursionem fa-
 cere, occasionem sibi ad occupandam prouinciam
 oblatam esse arbitratus. Tum verò satis patuit,
 quantam animi celsitatem simplicitas illa mitis & ge-
 nerosa teget. Nam qui imbellis habebatur non
 solum copias in aciem luculentas eduxit: sed
 etiam bellicosissimum & superbissimum hostem ipse

S. VV en-
 ceslai ope-
 ra miseri-
 cordie
 alios opi-
 bus tumi-
 dos con-
 doce fa-
 ciant.

*Ioan.
 Dubra-
 uis ep.
 Olumucē-
 sis l. 4. c.
 s. hist.
 Boëmicæ
 vocat Ra-
 dislaus
 Gurimen-
 sem prin-
 cipem.

rebat
 on cali
 erepat
 lum ta
 ceptis
 js & in
 odera
 estriom
 miracu
 orij ten
 nifici p
 in vira
 amilia
 mare
 & man
 tum pe
 rperu
 conu
 dehor
 tis car
 mpor
 audan
 nim p
 erui
 nor p
 dder
 n sult
 equ
 is hum
 aratu
 at Eccl
 confic
 conge
 Dom
 tuloq
 quid eg
 ill

(quo multorum sanguini parceretur) duello excepit. Fingite vos auditores, huic spectaculo (si placet) interesse. Videte principem Christianum super cilicium vestem induta lorica prodeuntem, paruo gladio succinctum, crucis figuram in fronte pingentem, audacem & alacrem in arena consistentem. Videt nunc alterum Cataphractum, hastatum, tela vibrantem, viribus praesidentem. Quis hunc putaret effretum iuuenem qui se antea firmauerat, nisi Bohemiae regi bi tota in ditionem tradita, nolle quiescere, in puncto certaminis, omne pugnandi consilium subito deserturum? desertuit: tela proiecturum? proiecit: turum in terram? proruit: veniam pro audacia petentium? petijt. Qua impetrata Baptismum etiam recepit cupidissimè, nec humano tantum sed etiam diuino conspecto aiebat, quibus interminantibus desilire a equo & supplicare cogeretur. Non hoc in Venceslaui nouum fuit, stipantibus eum Angelis, ab iniuria manere. Nam & Cæsar cum Ratisbonæ principes Imperij congregasset, ducemque Bohemum aliquando considerans in senatu, per stomachum precepit, ut indigni tardiusculè, nullus assurgeret. Is ipse hanc modestam primus omnium inusitato genere honoris & reuerentiationis mutauit, Dei que seruum aduentantem præoccupauit reuerentia, inflexo poplite salutauit, in Imperatoria sella collocauit, humilis ipse residens. Angelos namque aiebat à se conspectos qui veritate ne qua Venceslaum exciperet contumelia. Sinite me (Auditores) festinantem ad id quod è tribus extremis proposueram multa consultò prætermittere quæ mihi diem auferrent, si paulo fusius dicerentur. Sinite me tacere sumptus quos fecit in Ecclesias, non commemorare quot ille templa matris olim Tyrannide quassata redintegrauit: quot à fundamentis erexit: quot locupletauit, Transeo S. Vitum cuius cum bra-

*D. Venceslaus
angelis
eum ab
iniuria
defenden-
tibus sti-
patus.*

chiolum, optione sibi à Cæsare facta de tot thesauris Imperij delegisset, templum & religiosissimum & augustissimum exædicauit in capite ciuitatis. D. Petrum cui celeberrimum templum quod & Romanum vocitarunt extruxit, fileo, & superfedeo sacris ædibus numerandis, quas nominatim D. Michaëli, Diuo Laurentio, D. D. Martyribus Cosmæ & Damiano condidit sacerdotum prætergredior collegia quæ sustentauit, puerorum greges quos educauit. O superi in quæ tempora seruati sumus, Redi Redi sanctissime Venceslae & in hac florentissima nobilitate, quia tui sunt & haberi volunt excita nobis aliquos aliquando qui te potius in fundandis, quàm Ziskam in diripiendis Ecclesijs imitentur. Veniam nunc ad annos vltimos & aureos Venceslai, quos ille velut suæ stadium vitæ propediem decursurus, diuinius quibusdam virtutum notis impressit & insigniuit. Iam in Bohemia, passim Barbara superstitio refrixerat, iam fides radicibus altis germinarat, iam timor omnis ab hoste resederat, iam foris existimatio, pax gentis & opulenta serenitas inualuerat, cum beatissimus Princeps quotidie magis magisque rerum pertæsus mortalium, altiora quadam consilia versat animo, non iam cum suo Domino portiones diuidere sed holocaustum ei pingue & opimum dare cogitans; præclarum est amare in Christo pauperes, præclarius cum Christo esse pauperem. Liberale est tribuere facultates liberalius semetipsum: generosum est velle colligere mendiculos, generosius velle viuere mendicato. Rarum est de folio pannosos & lacertos paternè respicere; rarius est solium & sceptrum pannis & inopia commutare. Huc huc volauit spiritus expeditus & feruidus, vt cum Romano Pontifice tractaret per internuncios de religiosorum instituto, & habitu capiendo, principis exuendo. Auxit propositi firmitudinem virginalis integritas; quam in omni vita purissimè conseruarat:

*Templa
Matris
tyrannide
euerfa,
magnis
sumpti-
bus redin-
tegrat.*

*D. V. Ven-
ceslaus
vltimæ
etatis an-
nis quàm
rerum
mortaliū
pertæsus*

*Virgini-
tatis suæ
non pro-
digus.*

itane verò? potuit in summa rerum affluentia, in summa fortuna, quæ summam licentiam & impuritatem generat, vir tantus, tam floridus & viuus illibenter præstare, quam isti viles homuli postquam iuramentum percurrunt & violant, quam alij multi velut quoddam Aethna grauius auersantur? At enim liberi defuerunt: vt quid liberi? Qui propagarent familiam si quid hoc ad rem pertinet, frater supererat Boleslaus prole quam virtute fœcundior. Vt quid liberi? qui cum hæreditate nomen & memoriam paternam haberent? Vter ergo è duobus istis fratribus prosperior felicior, parricida ne, cuius ad aliquot annos duram progenies, an Virgo & Martyr qui sæculis viget vigetque omnibus, qui velut Abraham quispiam hæredem suæ fidei Bohemiam reliquit vniuersam? Tunc ille filios quàm cupidus acquisiuit, vel ex hoc satis manifestè apparet, quod multos ab ipsis infidelibus ingenti pecunia coëmerit, vt ex seruis Daemonum libertos Christi faceret. quibus illè docendis & viuendis munificentissimè prouidit & amplissimam summam sub D Antonij titulo consignauit.

Quid vobis videtur, Auditores? tam excellens, tam admirabilis vir & princeps, quem omnes boni superstitem esse discuperent ad ætatem grandem & nobilissimam lineam senectutis: debuitne ante tempus mortem oppetere? debuitne per insidias interfici? debuitne à suis? debuitne à fratre? & ab eo fratre cui sensum communicauit sua, vt eum, à teneris quidem vnguis Christianum, sed maternis consilijs deprauatum inflecteret ad æquitatem & mansuetudinem, sibi prole relinqueret successorem. Hoccine monstrum de stirpe fuisse genitum? non potuisse dies paucos existare, quin quod celerrimè beneficio fratris obuenerat maluisse? Rogat obnixè fratrem simiolus iste, vt ad se Boleslauriam dignetur excurrere, festum ibi lætum & c.

ORAT. II. DE S. VENCESLAO. 187

& solennes Epulas, nato sibi recens filiolo, cum baptif-
mo celebranda. At VVenceslaus, cum neque pium
officium detrectaret, & instinctu quodam coelesti
praesugirer obitum; licet nunquam ad mortem existe-
ret imparatus, tamen illis rite diebus ea dixit & fecit
abundantissimè, quibus occupari conueuiat animam
euolaturam de custodia, caelo quam terris digniorem.
Expiatur poenitentia, Eucharistia pascitur, valedicit
suis, orat prolixè, vaticinatur futura, omnibus horis ad
migrandum componitur. Et quia Bolislaus constitu-
tam caedem in multam noctem parricida protraxe-
rat ille suas preces more solito redditurus, ad limi-
na templi properat, ne quo in loco nisi sacro ante
intentus sacris deuotus ille Deo ipsius corporis vincu-
lis solueretur. Ibi fratrem, ibi Principem, ibi hospi-
tem, ibi inermem, ibi antelucanis preeibus vigilan-
tem, ibi minimè paratum ad resistendum; optimè pa-
ratum ad moriendum adoritur, fauciat, prosternit,
concidit excipientem lethales ictus sine murmure, in-
fidiator nequissimus immanissimus gladiator. Adde
Bolislae, si quid potes ad hanc impiam crudelitatem
crudellem impietatem tuam. Tu enim addidisti & se-
minecem fratrem militibus suis laniandum & confi-
ciendum obiecisti. Perge si potes & in mortuum quo-
que saetiam & furias exerce tuas. Tu enim exercuisti;
& gloriam Martyris eleuare verbis & immanibus edi-
ctis opprimere conatus es, donec vociferantibus &
clamitantibus miraculis tam euidentibus, tam varijs,
quæ neq; calumnijs eludi, neq; tenebris occludi qui-
uerant, victus & fatigatus contremisceres, & ad Basi-
licam Martyris virtutem numinis adesse praesentisce-
res. O exoptanda vulnera quæ talem animam corpo-
ris ergastulo relaxant; cicatrices amabiles quæ Marty-
rium testificantur, venerandas reliquias quæ poten-
tissima designant opera; dulces exuuias, quæ tan-
tum Patronum representat; honorabile sacellum

*B. VVenci-
ceslaus
moritu-
rus seriuè
pieque
prepara-
uit.*

*Bolislaus
frater ei
mortem
infert.*

quod

quod Cœlestem thesaurum possidet; terram nobilitatam, cui fidelium Antesignanus præfuit, fortunatam urbem, quã incoluit, Te te in quã fortunata Praga, quã ille iuuenis è Tyrannorũ ac Diaboli faucibus exemta, quã ille princeps dotauit sacrosanctis ædificijs, illum nauit pietate, quam ille nunc Cœlum obrinens tueri protegit & comprehendit sua, Tunc verò illius exemplum & fidem non imitere? per quem effectum est in te hodie templa Dei ac non Apollinis delubra cernerentur, vt intra muros tuos Oracula prophetica, non Delphica colerentur, Iesus Christus Dei filius, non Iouis adulterio nati Mercurius, aut Hercules à tuiscuius adorarentur; vt Maria non Minerua, vt Angeli non Dæmones, vt Martyres, vt Pontifices, vt virgines, vt reliqui Cælitæ, non Fauni, non Satyri, non Væles horum sermonibus honorentur? Dic illis qui et ad Ecclesia Catholica præcidere voluerunt. Reddant tibi Venceslaos, reddant Adelbertos, reddant Procopios, reddant saltem Carolos parentes patriæ, quorum stimonijs mirare potius quã aut leuis cuiuspiam Magistelli scelerati aut militis, aut turpis Apostata qui sectas tam disiectas, tantam impuritatem vitæ, tantam ignorantiam, tantam malorum colluuiem intra tuamœnia conuexerunt. Quid agimus auditores; quid consilij capimus? quos tandem sequimur? prostituta aures hominibus (attendite quid dicam) tam indoctis, tam improbis, tam paucis, tam inter sese dimicantibus? An credimus auitis luminibus Ecclesiæ, morum innocentia coetui fidelium, ynitati omnium? hoc faciemus, si sapimus; & eam in terris Hierarchiam venerabimur, ex qua Cœlestis Hierarchia (vel aduersarijs testibus) augetur. In qua cum D. Venceslaus, cui nostrum officium qualecunq̃ detulimus, tam excellenti gloria perfruatur, confidere debemus, tum ipsum qui huic loco gentique præfidet, labes & pestes Bohemicae suae profligaturum aliquando; & sancta fidei quam

quam periculo capitis vindicauit, quam effuso sanguine obsignauit, benignè prospecturum. Certè vel propitio Deo, Cœlitibus iuuantibus, ista respublica redibit ad vnitatem Ecclesiæ Romanæ; vel irato Deo, triumphante Sathana in tetras, & spissas nouarum sectarum tenebras immergetur & peribit. Nulla vquam Hæresis in vno genere potuit erroris consistere diuturna. Sed oinemur & speremus huic florentissimo regno melioria, cui præsertim indigena, pater, princeps, virgo, Martyr patrocinator Venceslaus, qui & apud illum potens est, qui potest omnia, & illi præsens est qui vult omnia, multoquæ nunc cardentius, quàm cum in viuis esset, causam religionis & hominum salutem complectitur.

ORATIO III. H. D. M. ED-
MUNDI CAMPIANI, AD
Iuuenes.

De iuvene Academico.

QVod Intellego, mearum esse partium; Auditores, vt hoc tempore dicturus, in hoc cœtu tractarem ea, quibus hæc iuuentus florentissima, & mihi sanè clarissima Iuuentus, incitetur ad omnia virtutis literarumque studia persequenda; illud nulla ratione fœlicius efficere posse videor, quàm si quoddam exemplar & quasi speculum iuuenis excellentis (quem tamen nunquam viderim, nec fortasse videro) cuius vitam & doctrinam animo tantum & cogitatione dimetior, omnibus nobis contemplandum & inspiciendum proposuero. Nam cum multum valet ad prouehendam